

Zákony profesora Parkinsona aneb Patříme na Západ!

litterate.cz/zakony-profesora-parkinsona-aneb-patrim-na-zapad

Old Shooterhand

14 srpna, 2023

(Shooterhandovo literární okénko)

OLD SHOOTERHAND pravil: „Tyvole, my asi fakt patříme na Západ!“

*„Parkinsonovým zákonem“ se obvykle rozumí první věta článku, který vyšel roku 1955 v časopise Economist: **“Každá práce trvá tak dlouho, kolik je na ni k dispozici času”**. On sám sám však v knize jako „zákon“ označuje to, že počet úředníků roste nezávisle na objemu jejich úkolů. (Zdroj: Wikipedie – viz celý odkaz pod článkem)*

Šel jsem takhle navečer venčit psa, totiž čubu, kterou mi o víkendu přivezla manželka. My o ní máme takovou „střídavou péči“ a to proto, aby si nás – pokud možno – rovnoměrně užívala a moc se jí nestýskalo po zbytku její „smečky“. Tady, na venkově, jí je samozřejmě líp, takže ta střídavost vychází přibližně na tři týdny se mnou a týden se ženou a dětma v Práglu, kterážto „výměna stráží“

je vždy spojena s kňučivým vítacím ceremoniálem. Vzal jsem to od chalupy přes vesnici, aby si mohla „popovídat“ s ostatním psím obyvatelstvem za brankami, vraty a ploty a rozdráždit je tím, že si každý trávník před cizím psím pozemkem označovala (dlužno říct, že oni jí dělají na vycházkách to samý). Šel jsem záměrně směrem k Shooterhandově ranči, že se na něj mrknu, případně se u něj na chvíli stavím, pokud bude doma, a pak půjdeme zase zpátky.

Old Shooterhand seděl u stolu na verandě, bálil svoje balený cigára a něco si čet.

„Čus, píčus!“ pozdravil jsem ho přes branku a předpisově zaspokoval. Old Shooterhand vzhlídnul od knihy a zamžoural na mě přes brejle na čtení.

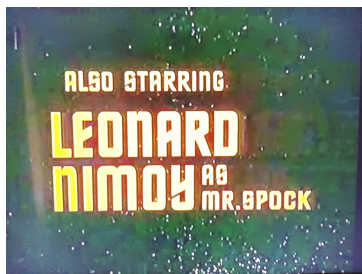
„Čuuus!“ opětoval pozdrav a taky zaspokoval. „Chceš jít na chvíli dál?“

„Ale jo, klidně. Můžu. Jen zavři Ritu, nebo se ty čuby zase servou.“

„Je doma, gaučuje,“ ujistil mě Shooterhand. Zmáčknu kliku na brance a vešli jsme s naší čubou na dvůr.

„Pivo si dáš?“ zeptal se Old Shooterhand. Přiřejvnu jsem a on hned zmizel v ranči, odkud se ve stejný chvíli ozval zuřivej štěkot jeho Rity.

„Spokování“ je náš spikleneckej pozdrav, kterežto jsme si bez dovolení ukradli od Vulkánce Mr. Spocka z první série Star Treku. (Pod článkem najdete video o významu tohoto pozdravu).*

Old Shooterhand se za chvíli objevil ve dveřích, v ruce dva prázdný püllitry a PETku Bráníka. Za ním se hrnula jeho čuba.

Old Shooterhand se otočil a zařval: „Zůstaň!“

Rita svésila hlavu, otočila se a odšourala se zpátky do útrob ranče. Old Shooterhand přibouchnul loktem dveře a postavil na stůl nejdřív püllitr přede mě, pak svůj a nakonec PETku – z tý už bylo asi do dvou třetin upito – a jal se balit cigáro.

Odšrouboval jsem tedy sám víčko PETky a začal si nalejvat. Pivo moc nepěnilo, nejspíš bylo přechlazený, odhadoval jsem, tak to šlo rychle a bez čekání, než spadne pěna. Přitom nalejvání padnul můj pohled na knížku, kterou si Shooterhand čet', když jsem přišel. Vedle ní ležel balíček tabáku, papírky a Shooterhandovy kovbojský sirky. Dneska po mě nejspíš zippáka somrovat nebude, napadlo mě s úlevou. (K tomu zippáku a jeho roli v našem přátelském vztahu: kdo čet Majn Kochbuch tak ví, že mě tím svým věčným somrováním, aby si šetřil svoje drahý pozérský sirky, nebetyčně sral, protože, kdo má, kurva, furt kupovat – a hlavně platit – ten drahej benzín, žejo?)

Old Shooterhandovy kovbojský sirky

„Co to čteš?“ zeptal jsem se.

Old Shooterhand si dobalil cigáro, vložil ho do úst a – aniž by se mě výjimečně zeptal na zippáka – hrábnul po svejch kovbojskejch sirkách. Když si připálil o dřevěnou opěrku svý židle a položil sirky zpátky na stůl, vzal knihu do ruky a zadíval se na ni.

„Tyvole, to je hrozně zajímavěj, téměř duchařskej, příběh, co se mi s ní přihodil! Předevčirem na mě v knihovně (nejspíš sám rohatej) narafičil tuhle útlou knížečku napsanou jejím autorem mezi léty 1957-1960. Čet jsem ji ve druhý polovině osmdesátek (ještě na gymplu) a zůstala ve mně zafixovaná jako jemná a suchá britská sranda – jak to jen Anglání uměj – satira na tehdejší britskou společnost, známou svým rigidním byrokratismem plus idiom vzniknuvší z jejího názvu. Něco á la moje oblíbený Leacockovy Literární poklesky. Pozor, neplést s Murphyho zákony!** Protože jsem za tu dobu její konkrétní formu i obsah pozapomněl, jal jsem se

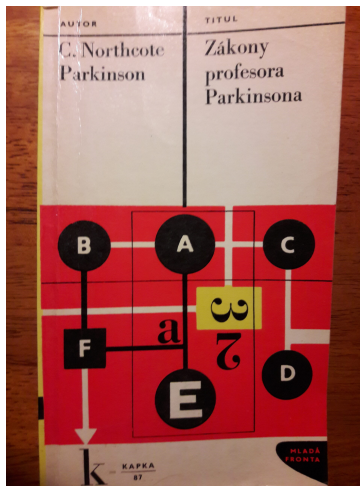
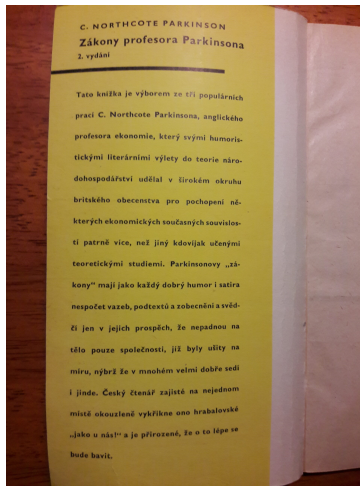
tudíž si osvěžit paměť. A TO JSEM, tyvole, NEMĚL DĚLAT!“ řekl důrazně. Pak si nalil zbytek piva, prázdnou PETku zmačkal, zašrouboval a položil na kraj stolu.

„Hned v první kapitole,“ pokračoval, „dovozuje profesor Parkinson vlastním zákonem a vzorcem příčinu růstu počtu státních úředníků,“ vzal knížku do ruky a nalistoval nějakou stránku, kde měl po straně zatrženej text a začal mi ho předčítat.

„Pozorujeme přírůstek o 78 % za 14 let, tedy o 5,6 % za rok. Výpočtem Parkinsonova vzorce se dostáváme ke kvocientu 5,17 % až 6,56 %. Formulace zákonu i vzorce pak ilustruje na příkladu počtu zaměstnanců ve válečném námořnictvu – čím míň lodí, tím víc administrativních pracovníků – viz tabulka 1,“ otočil knihu na mě a ukázal mi stránku s tabulkou. Když už měl pocit, že jsem se na ni dost vynadával, pokračoval v četbě, *„respektive na Ministerstvu kolonií – po roce 1954, kdy většina kolonií samostatnost, jich mělo toto ministerstvo nejvíc – viz tabulka 2,“* ukázal mi v knize druhou tabulku.

„Asi by stálo za to, ten vzorec ověřit i v našich konkrétních podmínkách, ale – za prvý – na statistiku nemám papír a hlavně taky na to asi nějak nemám odvahu...***“

Vzal jsem do ruky svůj půllitr a napil se. No, fujtajxl, byl to větrák! Měl jsem co dělat, abych na sobě nedal nic znát. To pivo už muselo bejt otevřený delší dobu nebo špatně zavřený a bublinky vyprchaly. Ale co, darovanému koni ani pivu se na zuby nehledí. Bylo to vychlazený, tak to snad nějak přežiju. A taky jsem ze slušnosti nechtěl rušit Shooterhandovu literární přednášku.

...sno nesmírně je tohoto stá...
...že výzkum...
...so procent...
...že / ministerstva...
...se některé ty...
...žetva 146 000...
...žníků a zadm...
...1928 bylo jen...
...administrativ...
...lodi, byl jich...
...1914 -- jen...
...160. V témže...
...na 3 160. To...
...i poznamenal...
...abulky.

...zvětšení nebo...
...snižení počtu...
...v %

-67,74
-31,5
+ 9,14
+40,28
+78,45

...poměr počtu...
...svoužím dnem...
...1000 úředníků...
...průřezek...
...klíčové námoř...

...návro se ve skutečnosti zmnožila o třetinu námořníků a o dvě třetiny lodi. Od roku 1925 nebyl žádný přírůstek ani otkádán; celkový počet válečných lodí na rozdíl od počtu zaměstnanců byl totiž v tomto roce omezen Washingtonskou smlouvou. Průřezemé přírůstek 80-28 % za 14 let, tedy o 6,6 %, za rok, jak uvědomíme, nebyl ovšem přírůstek tak docela pravidelný. V ústo člá se však budeme teď zabývat jen celkovým porovnáním přírůstkem na deset letobití.

Máme se takové zvýšení celkového počtu úředníků úředníků vůbec vysvětlit jinak než působením nějakého zákona, podle kterého k takovému zvýšení musí vždy dojít? Lze ovšem tvrdit, že období, o které se jedná, bylo obdobím rychlého rozvoje námořní techniky. Lzeadla nebyla používána již jen výstředními podivny. Elektrických zařízení bylo stále více a byla stále složitější. Lidé se už smířili s pomocí, nebo je dokonce schvalovali. Námotní inženýři začínali být pokládáni téměř za lidi. V převrácené době lze očekávat, že skladníci budou muset provádět náročnější inventury. Nemohli bychom se divit, kdyby bylo zaměstnáno více kuchařů, konstruktérů, techničů a vědců. Ale těchto pracovníků, zahrnutých v kategorii úředníků loďnice, bylo jen o 40 % více, zatímco úředníků v ústřední správě bylo téměř o 80 % víc. Na každého nového mistra nebo elektrotechnika v porovnání s předchozími lety přibývaly dvě nové administrativní síly v ústředním úřadě. Z toho můžeme vyvodit závěr, že ve srovnání s technickými pracovníky přírůstek administrativy bude patrně dvojnásobný v době, kdy námořní stavby (v tomto případě námořníků) se snižují o 31,5 %. Bylo však statisticky dokázáno, že uvedené procento není důležitá. Úředníci by se totiž byli stejné rozmnožili i v případě, že by vůbec nebylo žádných námořníků.

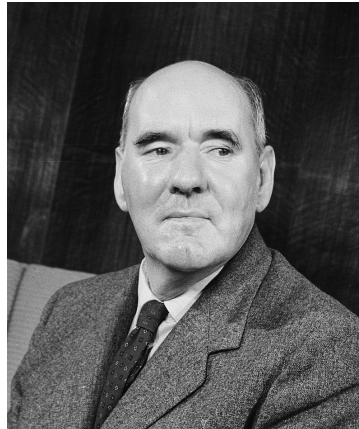
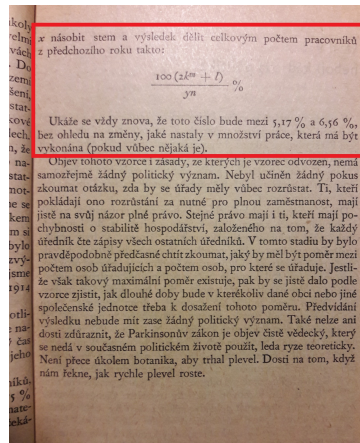
Bylo by zajímavé sledovat další vývoj, kdy zároveň vzrostl počet zaměstnanců admirality z 8 118 v roce 1935 na 13 788 v roce 1954. V období upadku koloniálního panství je však studium obsazení ministerstva kolonií vědecké. Statistika admirality jsou komplikovány činiteli, které zneškodňují srovnávání jednotlivých let (např. zavedení námořního letectva). Přírůstek v ministerstvu kolonií je významnější, ponechává je číst administrativního charakteru. Před...

Stavy zaměstnanců ministerstva kolonií					
Rok	1935	1939	1943	1947	1954
Počet zaměstnanců	372	450	817	1 139	1 661

...ní spíše než...
...dnu nebo více podřízených...
...Pokud se zabýváme problémem čistě akumulace pracovníků...
...veskere dosavadní výzkum ukazuje na průměrný přírůstek 5,75 %...
...ročně. Toto zjištění umožňuje vyjádřit Parkinsonův zákon v mat...
...matické formě. V jakémkoliv úřadě (pokud není válka) lze očeká...
...vat, že počet zaměstnanců bude stoupat podle vzorce

$$x = \frac{2^{km} + 1}{n}$$

kde k je počet úředníků, kteří chtějí dosáhnout povýšení prostřednictvím přijímání podřízených, l je rozdíl mezi stářími při přijetí a stářími při odchodu do důchodu, m je počet pracovních hodin, ve správných jednotkách podléhajících úřadu, n je skutečný počet zaměstnanců, jichž bude každoročně zapotřebí. Matematické si samozřejmě uvědomují, že, aby mohli počítat procenta, bude nutno

„Další Parkinsonovy zákony se pak týkají mj. např. způsobů provádění výběrových řízení/voleb, financí, nepotismu (Jak se ne/stát zetěm), důchodové otázky, čili věku vhodného k odchodu do důchodu, marnotratnosti války, tedy zhůvěřilosti válečných výdajů, výběru odborných poradců atd.“

„Hmmm,“ zadumal jsem se. „Tyvole, když to tak poslouchám, to je veskrze aktuální četba. Skoro jako dneska u nás.“

„Přesně!“ souhlasil Old Shooterhand. „Úplně se mi z toho srazilo ponožky, jak to sedí na ten náš dnešek. Tyvole, my fakt asi patříme na Západ! To by se měli dezoláti vlastně omluvit libtardům, ne?“

Zachechtal jsem se. Old Shooterhand byl mistr sarkasmu, což mě na něm nesmírně bavilo. Kdo ho ale dobře neznal, nemusel vždy pochopit, co přesně myslí nebo chce říct. V jeho výpovědích byl často skrytej zcela opačnej význam.

Hezky to vystih jednou ožralej Bušmen, když zase nepochopil onu jemnou ironii, kterou Old Shooterhand pronášel klidným hlasem a seriózním výrazem televizního hlasatele, v důsledku čehož mezi nima došlo k nějaký komunikační kolizi. „Shooterhande, ty seš fakt debilní pražskej kokot!“ ulevil si Bušmen, „ale naštěstí seš náš kokot a my ti za ty tvoje blbý kecy hubu nerozbijeme.“

Napil jsem se znovu zvětralýho Bráníka (ještě jednou fujtajxl!).

„A půjčíš mi to, až to přečteš?“ zeptal jsem se.

„Kdepak, kamaráde, na knihy jsem pes,“ odušil Old Shooterhand a taky se konečně napil piva. Podle zkoprnělýho výrazu tváře jsem pochopil, že mu to taky zrovna nejede. Podíval se na půllitr, pak na PETku a potom na mě. Znovu se napil a pak vyprsknul svůj lok z pusy do trávy před verandou a zařval mocným hlasem:

„Tyvole, dyť je to větrák!!! Sorry, to sem netušil, jinak bych ti to nenalejval. Tos' nemoh něco říct?“ Pokrčil jsem jen ramenama. „To jsem teda hostitel,“ posypal si hlavu popelem. „Vylej to, přinesu jiný!“ Zvednul se a se znechuceným výrazem vychrstnul zbytej obsah svýho půllitru do trávy, prázdněj ho pak postavil zpátky na stůl, popadnul prázdnou PETku a vyrazil znovu do útroj ranče, odkud se v zápětí se ozval štěkot. Vylil jsem tedy rovněž zbytek svýho zvětralýho piva do trávy. Old Shooterhand se za okamžik vrátil s novou plnou PETkou, odšrouboval ji a nalil nám znovu oběma čerstvý pivo, který tentokrát udělalo krásnou pěnu, takže musel čekat. Nalejval to proto celkem na třikrát. Potom navázal na předešlej hovor.

„K tomu půjčování knih: v devadesátkách, ještě, než jsem poznal svoji ženu, jsem balil jednu moc sympatickou roštěnku, která ráda a hodně četla,“ začal se mi svěřovat.

„A...?“ zeptal jsem se, protože mě – samozřejmě – zajímaly nějaký pikantní podrobnosti a napil se piva nalitýho z nový PETky – tohle už bylo v pohodě.

Old Shooterhand se taky napil, pozvednul půllitr, otočil se na mě a uznale pokejval hlavou a pochvalně pravil: „Hmmm,“ přesně jako Harvey Keitel coby Winston Wolf v Pulp Fiction, když ochutnal Jimmiho kafe.

Watch Video At: <https://youtu.be/lgzFPOMjic8>

Pak Old Shooterhand postavil půllitr zpátky na stůl a dokončil svoji vzpomínku.

„Ále,“ mávnul rukou, „nic z toho nakonec nebylo, akorát jsem přišel o jednu ze svejch nejmilejších knih, kterou jsem si pak musel znova koupit a protože byla vyprodaná, docela dlouho jsem ji sháněl.“

„Jakou?“ zajímalo mě.

„Jak nevylopit banku.*****“

Pokejval jsem chápavě hlavou a napil se piva. Nojo, ty ženský!

Cyril Northcote Parkinson

https://cs.wikipedia.org/wiki/Cyril_Northcote_Parkinson

Zákony profesora Parkinsona můžete sehnat zde:

https://www.luxor.cz/v/1823490/zakony_profesora_parkinsona?ppcbee-adtext-variant=RSA1&gad=1&gclid=CjwKCAjw52mBhB5EiwA05YKo7dfdeBKBclAcJ4UC4xyWvD-Bojd8tb-nebo_zde6hNVsu6VJW-eY0s5gnHO8RoCM9YQAvD_BwE

nebo zde

https://www.knihydobrovsky.cz/kniha/zakony_profesora_parkinsona-413936442?gclid=CjwKCAjw52mBhB5EiwA05YKo8T8u1RrhfnFDJ_nsgP4cb00okMA4AMhDWKoh-QZlhrF1VWyEbm4GhoCxFYQAvD_BwE

P.S.:

Zákon o vzůstajícím počtu úředníků lze evidentně uplatnit též retrospektivně. I v římském senátu, který čítal původně 300 senátorů, došlo v průběhu času k navyšování jejich počtu. „...*již záhy se stalo tradicí, že oba konzulové byli po skončení svého funkčního období přijati za členy senátu. Tato zvyklost se postupem času stále rozšiřovala, až nakonec i zastávání pouhé quaestury poskytovalo nárok na přijetí. Počet senátorů stále narůstal. Za Sully byl senát rozšířen na 600 osob. Za Julia Caesara se toto už beztak vysoké číslo dále zvýšilo až na asi 900 lidí.*“

https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%98%C3%ADmsk%C3%BD_sen%C3%AD

**Mr. Spock – herec Leonard Nimoy (1931 – 2015) zde objasňuje význam vulkánského pozdravu (video je v angličtině)*

Watch Video At: <https://youtu.be/dijYeGAyg2k>

****Murphyho zákony**

Základní Murphyho zákon, zní: „*Může-li se něco pokazit, pokazí se to*“.

Druhý Murphyho zákon zní „*Co se nemůže pokazit, pokazí se také*.“

Americký spisovatel Arthur Bloch shrnul v r. 1977 podobná tvrzení do knihy *Murphy's Law, and Other Reasons Why Things Go WRONG!*

Příklady

„Jestliže jde vše podle plánu, stala se někde chyba.“

„Zkušenost je věc, kterou získáš až potom, cos ji potřeboval.“

„Délka minuty závisí na tom, na které straně dveří od záchodu se nacházíš.“

„Jestli se cítíš dobře, uklidni se, ono tě to přejde.“

„Jestliže přestoupíš do jiné fronty, ta, kterou jsi právě opustil, začne postupovat rychleji.“

„Usměj se, zítřek bude horší.“

„Nejhorší je dostat průjem v zácpě.“

„Chybovat je lidské, ale jestli chcete něco opravdu posrat, potřebujete počítač.“

https://cs.wikipedia.org/wiki/Murphyho_z%C3%A1kony

***<https://www.kurzy.cz/zpravy/705460-pocet-statnich-zamestnancu-letos-narostl-vyrazne-o-vice-nez-10-tisic-osob-citelne-nad-prumerem/>

<https://www.novinky.cz/clanek/domaci-stat-je-jako-otesanek-bobtnani-eraru-nebere-konce-40405782>

****<https://www.databazeknih.cz/knihy/jak-nevylopit-banku-72680>

Pokud chcete zjistit víc o Agroanarchii a zajímají vás další Old Shooterhandovy originální, vždy satirické, nekorektní a trochu potřeštěné teorie na svět kolem nás (Desatero podle Old Shooterhanda, Koloběh hovna v přírodě, Kšeft über Alles, Gríndýl über Alles, Nekonečno + Bůh a kobliha atd.), najdete je v knize Majn Kochbuch s předmluvou Svět podle Old Shooterhanda a Základy Agroanarchie. Právě vyšlo druhé vydání. Více informací, včetně ukázek, najdete zde: <https://shop.tichadohoda.cz/majn-kochbuch/>